

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

VALSTYBĖS BIUDŽETO LĖŠŲ, SKIRTŲ VIEŠAJAI ĮSTAIGAI GEROS VALIOS KOMPENSACIJOS UŽ ŽYDŲ RELIGINIŲ BENDRUOMENIŲ NEKILNOJAMĄJŲ TURTAŲ DISPONAVIMO FONDUI, VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JOMIS 2018 METAIS TEISĖTUMAS

2019 m. vasario 8 d.

Nr. FA-1

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Inga Trepšienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai, Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
PRIEDAI	7
Priedas. Audito apimtis ir metodai	7

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi įstatymu¹, atlikome Vyriausybės kanceliarijos viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui skirtų valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2018 metais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl valstybės biudžeto lėšų valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2018 metais teisėtumo pareiškama audito išvadoje.

Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (7 psl.).

Geros valios fondo paskirtis

Nuo 2011 m. gruodžio 1 d. įsigaliojo įstatymas², kuriame nustatytas mokėtinos piniginės kompensacijos už Lietuvos žydų bendruomenių nekilnojamąjį turtą dydis – 37,07 mln. Eur, mokėjimo terminas (iki 2023 m. kovo 1 d.), tvarka ir naudojimo paskirtis. Nuo įstatymo įsigaliojimo jau sumokėta 22,59 mln. Eur (60,9 proc. kompensacijos).

Vadovaujantis įstatymu³, kompensacija mokama iš valstybės biudžeto Lietuvos Respublikos Vyriausybės kompensacijomis disponuoti paskirtam fondui. Šiai funkcijai atlikti Vyriausybė paskyrė⁴ viešąją įstaigą Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondą.

Valstybės kontrolė atlieka šio fondo valstybinį auditą ir kasmet iki vasario 10 d. pateikia Vyriausybei valstybinio audito išvadą ir ataskaitą⁵. Valstybinio audito išvadoje konstatavus, kad fondas disponuoja jam perduotomis kompensacijos lėšomis arba valdo, naudoja jam perduotą nekilnojamąjį turtą ar disponuoja juo ne pagal įstatyme nustatytą paskirtį arba kitaip pažeidžia šio įstatymo reikalavimus, Vyriausybė turi teisę laikinai sustabdyti kompensacijų mokėjimą ir disponavimą jomis ir spręsti dėl kito fondo paskyrimo.

Vadovaujantis įstatymu⁶, fondo gauta piniginė kompensacija gali būti naudojama tik šiems tikslams:

- Lietuvos žydų religiniams, kultūros, sveikatos apsaugos, sporto, švietimo ir mokslo projektams finansuoti,

¹ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo 2 str. 6 d.

² Ten pat, 2 str. 1 ir 8 d.

³ Ten pat, 2 str. 2 d.

⁴ Vyriausybės 2012-04-04 nutarimas Nr. 357 „Dėl fondo, skirto disponuoti kompensacija už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą, paskyrimo“.

⁵ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo 2 str. 6 d.

⁶ Ten pat, 3 str.

- fondo administravimo išlaidoms, kurių metinė suma negali viršyti 10 procentų metinės piniginės kompensacijos dalies, tvirtinamos kiekvienų metų valstybės biudžete.

Nepanaudotos piniginės kompensacijos lėšos gali būti laikomos bankuose, o nuo 2016-03-26 ir investuojamos, atsižvelgiant į šiuos kriterijus: investuotų lėšų saugumą, likvidumą, metinį pelningumą, komisinio užmokesčio ar kitų išlaidų dydį. Uždirbtos palūkanos gali būti naudojamos tiksliniams projektams finansuoti ir fondo administravimo išlaidoms apmokėti.

Fonde sukurta vidaus kontrolės sistema užtikrina, kad kompensacija būtų naudojama tinkamai. Fondo administracija atlieka pirminį projektų paraiškų tinkamumo vertinimą, jų atitiktį projektų paraiškų teikimo taisyklėms⁷. Projektų atrankos komitetas⁸ atlieka projektų paraiškų kokybinį vertinimą, nustato rekomenduojamas projektų finansavimo vertes. Fondo valdyba svarsto ir nutarimais tvirtina projektų atrankos komiteto išvadas ir rekomendacijas, o fondo vienintelis dalininkas – viešoji įstaiga Lietuvos žydų paveldo fondas – priima sprendimą, patvirtinantį valdybos nutarimus.

Vykdydama projektų įgyvendinimo kontrolę, fondo administracija analizuoja projektų vykdytojų pateiktas ataskaitas ir vertina projektų išlaidų tinkamumą. Fondo valdyba vertina ir tvirtina administracijos pateiktas ataskaitas.

Lietuvos Respublikos Seimas 2018 metų valstybės biudžete⁹ patvirtino 3,62 mln. Eur kompensaciją, kaip Vyriausybės kanceliarijos asignavimus, už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą. Vyriausybės kanceliarija šias lėšas 2018 metais pervadė fondui. Iš viso fondas 2018 metais projektams finansuoti panaudojo 1,99 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų, patyrė 0,19 mln. Eur administravimo išlaidų (5,2 proc. metinės piniginės kompensacijos dalies). Nepanaudotas biudžeto lėšas laikė banke: metų pabaigoje pinigų likutis buvo 1,4 mln. Eur. Be to, fondas turėjo 7,24 mln. Eur vertės terminuotųjų indėlių. Nekilnojamuoju turtu fondas nedisponavo, nes iki šiol jokio turto jam nebuvo perduota. 2016–2018 metais fondo investavimo ir pardavimų pajamos buvo 11,4 tūkst. Eur.

Nuo 2016-03-17 įstatymu¹⁰ leidus lėšas investuoti, siekiant reikšmingesnės investicinių lėšų grąžos, fondo valdyba 2017-12-11 įsteigė investavimo komitetą, kuris pateikė tris galimas investavimo portfelio valdymo strategijas: pasyviąją, aktyviąją ir mišriąją. Fondo investavimo klausimas buvo svarstytas jo valdybos 2018-03-22 posėdyje: vienbalsiai nutarta taikyti mišriąją investicijos valdymo strategiją, kurią sudarytų 50 proc. pasyviųjų ir 50 proc. aktyviųjų valdymo instrumentų. 2018-07-24 valdybos posėdyje parinktas išorinis fondų valdytojas (finansinė institucija) – AB „Swedbank“, numatyta investavimui skirti 8,86 mln. Eur (po 50 proc. (4,43 mln. Eur) pasyviajai ir aktyviajai strategijoms), o pervesta 4,43 mln. Eur.

⁷ Vienintelio dalininko 2017-09-08 sprendimu Nr. 1/2017-09-08 ir 2018-01-22 sprendimu Nr.1/2018-01-22 patvirtintos Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklės.

⁸ Visuotinio dalininkų susirinkimo 2013-11-15 sprendimu Nr. 2 patvirtintas VšĮ Geros valios fondo projektų atrankos komiteto darbo reglamentas.

⁹ 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas.

¹⁰ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo 3 straipsnio pakeitimo įstatymas.

AUDITO REZULTATAI

Kompensacija naudojama laikantis teisės akto

1. Atlikę valstybės biudžeto lėšų, kurias Vyriausybės kanceliarija skyrė viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2018 metais teisėtumo audito procedūras, pažeidimų nenustatėme.

2. Ankstesnio audito metu konstatavome, kad fondas 2012–2015 metais įstatyme¹¹ nenustatytiems tikslams – administravimo išlaidoms apmokėti – panaudojo 313,8 tūkst. Eur. Siekdamas iki 2023-03-01 atkurti (grąžinti) šias projektams skirtas lėšas, fondas įsipareigojo pajamas, gautas iš lėšų investavimo ir pardavimų, nuo 2017-01-01 „grąžinti į projektams skirtas lėšas“¹². Audito metu nustatėme, kad šioms lėšoms atkurti 2018 metais¹³ buvo skirta 3,2 tūkst. Eur iš 2017 metais uždirbto pelno. 2016–2018 metų fondo investavimo ir pardavimų pajamos buvo 11,4 tūkst. Eur, iš kurių 6,7 tūkst. Eur bus skirta lėšoms atkurti¹⁴ finansuojant projektus 2019 metais.

Finansinio audito departamento direktorė

Emilija Jasaitienė

Finansinio audito departamento
vyriausioji valstybinė auditorė

Inga Trepšienė

¹¹ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymo 3 str. (redakcija, galiojusi iki 2016-03-26).

¹² Kompensacijos už Lietuvos žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą pervedimo ir naudojimo sutartis, 2018-02-23 Nr. LRVK-26/18.

¹³ Patvirtinta vienintelio dalininko 2018-02-05 sprendimu Nr. 1/2018-02-05.

¹⁴ VšĮ Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondo valdybos 2018-11-27 posėdžio protokolas (5 klausimas).

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2018 metais teisėtumas“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti valstybės biudžeto lėšų, skirtų viešajai įstaigai Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis 2018 metais teisėtumą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁵ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁶;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad valstybės / fondo lėšos valdomos, naudojamos ir disponuojama jomis teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių. Audito metu nebuvo parengti ir pateikti metiniai apskaitos registrai ir finansinių ataskaitų rinkinys¹⁷, todėl negalime būti tikri, kad audito metu atlikome visų fondo darytų ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ar sudarytų sandorių atranką.

Audito apimtis ir metodai	
2018 m. gautos kompensacijos lėšos ir patirtos išlaidos	2018 m. fondas iš Vyriausybės kanceliarijos gavo 3 620 000,0 Eur kompensacijos lėšų, kurias paskirstė ir panaudojo taip: <ul style="list-style-type: none"> 1 834 430 Eur, arba 50,7 proc., skyrė projektams, panaudojo 1 992 687,26 Eur (ankstesnių metų likutis); 220 553 Eur, arba 6,1 proc., skyrė administravimo išlaidoms, panaudojo 188 209,33 Eur; 1 548 570 Eur, arba 42,8 proc., skyrė investavimui; jų 2018 m. nepanaudojo; 16 447 Eur, arba 0,4 proc., liko nepaskirstyta GVF valdybos.
Veikšios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos	Nėra
Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)	Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, reikšmingų rizikų nenustatyta. Priėmus sprendimą, kad vidaus kontrolės procedūros išlaidų darymo ir lėšų investavimo srityse yra efektyvios, atlikti kontrolės testai vidaus kontrolei užtikrinti (atrinktų projektų):

¹⁵ Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹⁶ Atitikties audito (4000-asis TAAIS) standartas. Prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

¹⁷ Viešosios įstaigos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių turtą disponavimo fondo įstatuose (įregistruoti Juridinių asmenų registre 2015-12-30) numatyta, kad sudaroma iki vasario 10 d.

Audito apimtis ir metodai	
	<ul style="list-style-type: none"> ● projektų paraiškų administracinis vertinimas; ● projektų paraiškų įvertinimas (kriterijai, prioritetai) projektų atrankos komitete ir valdyboje bei tų projektų paskelbimas; ● su fondo valdybos nariais susijusių projektų vertinimas; ● įgyvendintų projektų vertinimas (tinkamos išlaidos, ataskaitos).
Sritys, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalūs testai ir (ar) analitinės procedūros)	<p>2018 m. valstybės biudžeto lėšų, skirtų fondui, valdymo, naudojimo ir disponavimo jomis teisėtumui įvertinti atliktos pagrindinės procedūros:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● įvertinome lėšų panaudojimą projektams finansuoti (patikrinome 11 projektų lėšų (1 513 557 Eur), kurios sudarė 75,6 proc. visų per metus šiam tikslui panaudotų lėšų, panaudojimą); ● įvertinome lėšų panaudojimą administravimo išlaidoms apmokėti (patikrinome lėšų darbo užmokesčiui ir socialinio draudimo įmokoms (112 364 Eur), kurios sudarė 59,7 proc. visų per metus patirtų administravimo išlaidų, panaudojimą); ● fondui išmokėtų nepanaudotos piniginės kompensacijos lėšų naudojimo srityje vertinome, ar pasirenkant investavimo priemonę buvo atsižvelgta į investuotų lėšų saugumą, likvidumą, metinį pelningumą, komisinio užmokesčio ar kitų išlaidų dydį; ● patikrinome, ar banko išrašuose (metų pabaigoje) nurodyti valstybės biudžeto lėšų likučiai atitiko apskaitos registruose nurodytus likučius.
Teisės aktai, atitiktis kuriems vertinta	<ul style="list-style-type: none"> ● Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą įstatymas, 2011-06-21 Nr. XL-1470 (su vėlesniais pakeitimais); ● 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2017-12-12 Nr. XIII-868; ● Viešųjų pirkimų įstatymas, 1996-08-13 Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais); ● Viešosios įstaigos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių turtą disponavimo fondo įstatai, įregistruoti Juridinių asmenų registre 2015-12-30; ● vienintelio dalininko 2017-09-08 sprendimu Nr. 1/2017-09-08 ir 2018-01-22 sprendimu Nr.1/2018-01-22 patvirtintos Geros valios fondo lėšomis finansuojamų projektų paraiškų teikimo taisyklės; ● vienintelio dalininko susirinkimo 2013-11-15 sprendimu Nr. 2 patvirtintas VŠĮ Geros valios fondo projektų atrankos komiteto darbo reglamentas; ● Viešosios įstaigos Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą disponavimo fondo direktoriaus 2017-12-13 įsakymu Nr. 59 ir 2018-02-01 įsakymu Nr. 65 patvirtintas Geros valios kompensacijos už žydų religinių bendruomenių nekilnojamąjį turtą lėšomis finansuojamų projektų veiklos stebėsenos, veiklos ir finansinių ataskaitų tikrinimo ir tvirtinimo procedūrų aprašas; ● vienintelio dalininko 2018-03-12 sprendimu Nr. 1/2018-03-12 patvirtintos Etikos gairės ir praktika, įskaitant interesų konfliktų politiką.

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

